

Op te bergen
in de band van
20 december 2006

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

---

van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie

---

gehouden op 13 december 2006

INHOUD

Opening	3
Mededelingen	3
Vaststelling van de agenda	4
Verslag vergadering van 8 november 2006 en de lijst van toezeggingen	4
Ingekomen stukken	4
Rondvraag	4
IPO-aangelegenheden	6
Brief van het college van GS van 6 december 2006 over de beantwoording van vragen inzake communicatie gedeputeerde staten met de Noordelijke Rekenkamer	7
Statenstuk 2006-261; Evaluatie gedragscode integriteit CvdK, GS en PS	10
Statenstuk 2006-262; Wijziging Legesverordening provincie Drenthe 1998	12
Statenstuk 2006-268; 9e wijziging Begroting 2006	13
Statenstuk 2006-265; Vaststelling van de fractievergoedingen 2005	13
Brief van 29 november 2006 over Halfjaarbericht Groningen Airport Eelde	16
Brief van 5 december 2006 over Communicatieplan verkiezingen	27
Sluiting	28
Toezegging	29
Bijlagen	

STATENCOMMISSIE BESTUUR, FINANCIËN EN ECONOMIE

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 13 december 2006 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

H. Zomer (voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
A. Boer (PvdA)
L. Bomhof (VVD)
A.H.J. Dohle (VVD)
G.A.W. Fonk (ALD)
A. Haar (D66)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
H. Holman (CDA)
A. Huizing (PvdA)
S. de Jong (CDA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
A. Lanting (ALD)
H.P.K.M. Looman (PvdA)
mevrouw A.H. Mulder (CDA)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
H. van de Pol (CDA)
R.E. Pot (PvdA)
E.A. Rougoor (PvdA)
J.P. Sluiter (D66)
E.R. Veenstra (PvdA)
A. Wendt (ChristenUnie)

Verder aanwezig:

mevrouw T. Klip-Martin (VVD)
S.B. Swierstra (VVD)
H. Weggemans (PvdA)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)

Afwezig:

C.H. Kloos (Drents Belang)
J.G. van Pijkeren (Fractie de Jong)

1. Opening

De VOORZITTER opent om 14.06 uur de vergadering en heet alle aanwezigen welkom.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee dat de heer Van Pijkeren zich heeft afgemeld voor deze vergadering en dat de heer Wendt iets later komt. OCB BV, een opleidinginstelling voor de bouwnijverheid in Drenthe en

Noordwest-Overijssel nodigt de commissie uit om op 24 januari 2007 om 10.30 uur in Ruinen aanwezig te zijn voor het bijwonen van een presentatie over hun werk.
Hij constateert dat de commissie die uitnodiging aanneemt.

3. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt conform de tweede herziening vastgesteld.

4. Verslag vergadering van 8 november 2006 en de lijst van toezeggingen

Het verslag wordt conform het ontwerp vastgesteld.

De VOORZITTER deelt mee dat in de lijst van toezeggingen de punten 8 en 9 van de "korte termijn" en van de moties de nummers 1 en 3 zijn afgehandeld.

De heer HUIZING vraagt het college toe te zeggen dat alle punten van de "korte termijn"-lijst aan het eind van deze statenperiode zijn afgehandeld.

De VOORZITTER zegt geen protesten van het college te horen. Hij gaat ervan uit dat hiermee die toezegging is gedaan.

5. Ingekomen stukken

De heer LOOMAN merkt naar aanleiding van ingekomen stuk A.6 op dat 2005 voor het toerisme dan wel een goed jaar was, maar dat er met name zorgen zijn over de campingbranche. Hij wil in de volgende commissievergadering spreken over de mogelijkheden van productvernieuwing en innovatie van met name de traditionele kampeerbedrijven.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vraagt of dan ook gesproken kan worden over de mogelijkheden die Drenthe biedt voor campinghouders.

De heer LOOMAN meent dat ook dit punt dan uitgebreid aan de orde kan komen.

De VOORZITTER stelt vast dat de heer Looman voor die vergadering iets op papier zal zetten.

Met betrekking tot de overige ingekomen stukken stemt de commissie met de voorgestelde behandeling in.

6. Rondvraag

De VOORZITTER meldt dat zich bij dit agendapunt drie sprekers hebben gemeld.

De heer HOLMAN herinnert aan de motie die de staten met betrekking tot de ontwikkelingen bij RTV Drenthe hebben aangenomen. In reactie op die motie is toegezegd dat er uiterlijk 31 oktober een rapportage zou voorliggen, maar de enige mededeling die de staten hebben ontvangen is dat de leiding weg gaat.

Daarom stelt hij de volgende vragen: hoe is de situatie nu, is er al sprake van een nieuwe leiding en wat is op dit moment de rol en bemoeienis van GS met RTV Drenthe?

De heer WEGGEMANS erkent dat het de bedoeling was dat de staten voor 31 oktober een brief van het college zouden krijgen. In het college is wel een brief behandeld, maar die is niet naar de staten gegaan, omdat de laatste zin van die brief was dat een nieuwe hoofdredacteur/directeur zou worden aangesteld. Maar de Raad van Toezicht heeft die nog steeds niet benoemd.

Als dit op korte termijn nog niet lukt, krijgt de Raad van Toezicht van het college op dit punt een brevet van onvermogen uitgereikt. De Raad van Toezicht krijgt nog tot de kerstdagen de tijd voor het college opnieuw een brief, maar dan een van een andere toon, stuurt.

Het college opereert op gepaste afstand, maar wel zodanig intensief dat de motie bijna elke veertien dagen onder de aandacht van de Raad van Toezicht wordt gebracht, met de mededeling dat wil het college de staten een zinnig antwoord geven, het eerst meer informatie moet hebben.

De heer HOLMAN vraagt of alleen het onvermogen van de Raad van Toezicht zorgt voor vertraging.

De heer WEGGEMANS antwoordt dat wanneer de Raad van Toezicht er binnen vier maanden niet in slaagt een nieuw leiding te benoemen, er gesproken kan worden van onvermogen.

De heer LANGENKAMP herinnert eraan tijdens de discussie die in september naar aanleiding van de Wet openluchtrecreatie (WOR) over de minicampings is gevoerd, gezegd te hebben te vrezen dat gemeenten het aantal plaatsen dat nu 15 is, zouden verhogen tot 25 of 50. Het college zei toen te vertrouwen op de gemeenten en het recreatieschap. Nu blijken enkele gemeenten toch het aantal standplaatsen te willen verhogen. Moet de provincie niet proberen wat meer de regie te voeren?

De heer WEGGEMANS zegt dat het college zich destijds vooral focuste op de activiteiten van het recreatieschap richting de gemeenten, maar dat omdat hierover in het POP niets is opgenomen, het wel de gemeente is die het moet regelen. Bestemmingsplannen moeten door de provincie worden goedgekeurd, maar daarbij gelden wel het POP en de gebiedsontwikkelingsplannen van de gemeenten. Het kan dus wat uit de hand lopen, maar het aantal plaatsen kan niet zomaar van 15 naar 25 gaan, want de gemeenteraad moet daar toch eerst mee instemmen.

Het recreatieschap gaat uit van 15 plaatsen; worden het er meer dan moet aan de hogere eisen die voor een kampeerterrein gelden, worden voldaan.

De provincie kan op dit punt niet veel meer doen dan meedelen dat zij het op dit punt met het recreatieschap, dat toch een gemeenschappelijke regeling van de twaalf gemeenten is, eens is. Maar als de raad besluit dat het aantal plaatsen toch hoger mag worden, kan de provincie daar bijzonder weinig tegen doen. Maar geen enkele gemeenteraad heeft nog zo'n besluit genomen.

De heer LANGENKAMP bevestigt dit, maar omdat hierover voor 1 januari 2007 besloten moet worden, zal dit binnenkort wel gebeuren.

Zou het niet goed zijn het signaal af te geven dat deze ontwikkeling niet in het POP past en dat dergelijke besluiten dus door de provincie worden afgekeurd?

De heer WEGGEMANS zegt dat het probleem juist is dat een uitbreiding tot 25 plaatsen niet aan het POP wordt getoetst. Het POP is alleen aan de orde als door het wijzigen van een bestemmingsplan een gebied de functie van recreatie krijgt.

De VOORZITTER merkt op dat de rondvraag niet bedoeld is om een discussie aan te gaan. De discussie kan in de volgende vergadering verder gevoerd worden als het rapport Toerisme in cijfers 2006 aan de orde is.

De heer S. DE JONG zegt dat de commissie er in de vorige vergadering mee ingestemd heeft dat het Presidium zich zou buigen over het voorstel van zijn fractie naar aanleiding van het soms niet nakomen door het college van met de staten gemaakte afspraken.

Dit voorstel is op 13 november besproken, maar is door het Presidium aangehouden, omdat het hem niet duidelijk was wat in dezen nu wel of niet de taak van de statengriffie is. Het lijkt spreker goed dat alle fracties nu meedelen hoe zij denken over de rol van de statengriffie hierin, waarna het Presidium het voorstel verder kan afhandelen.

De VOORZITTER zegt alle fracties daartoe de gelegenheid te willen geven.

De heer VEENSTRA vindt dat de griffie de afhandeling van toezeggingen slechts beperkt hoeft bij te houden, omdat de fracties op dit punt een eigen verantwoordelijkheid hebben.

De heer LANGENKAMP is het met de heer Veenstra eens. De manier waarop het in Fryslân is geregeld, spreekt hem wel aan.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN meent dat het allemaal niet te bureaucratisch moet worden, maar zij gaat ermee akkoord dat de statengriffie een voorstel uitwerkt.

De heer SLUITER meent dat het voor de hand ligt dat de griffie, die toch het instrument van de staten is, de afhandeling van de toezeggingen monitort.

De heer BOMHOF wijst erop dat aan elk commissieverslag een lijst met toezeggingen wordt toegevoegd en dat de staten op die manier zelf de voortgang wel bij kunnen houden. Maar als het om beleidsstukken gaat, ziet hij wel een rol voor de statengriffie, maar dan slechts met terugwerkende kracht tot begin van de huidige statenperiode.

De heer BAAS lijkt het goed dat de griffie de toezeggingen vastlegt, maar meent dat fracties zelf een belangrijke verantwoordelijkheid hebben met betrekking tot het volgen van de afhandeling.

De heer LANTING deelt de mening van de heer Baas.

7. IPO-aangelegenheden

De heer VEENSTRA zegt dat het overleg ter voorbereiding van de IPO-vergadering van 21 december helaas niet is doorgegaan.

Hij stelt voor dat Drenthe meldt de statutenwijziging te accorderen, de belangenbehartiging door het IPO nog steeds als wezenlijk te ervaren, de begroting 2007 goed te keuren, maar daarbij nog wel wat vragen stelt over de groei van de formatie en ook vragen heeft over de forse overschrijding van de begroting 2006.

De heer BOMHOF hoort graag wat de heer Veenstra denkt in te brengen naar aanleiding van het verhaal van de rapporteursgroep Europa-IPO. Hijzelf wil hieraan nog wel een aantal aanbevelingen toevoegen.

De heer VEENSTRA zegt daartoe nog alle gelegenheid is.

De heer BOMHOF stelt voor dat niet elk statenlid ineens Europa-deskundige moet worden. Het is vooral belangrijk de vraagbaakfunctie van Europa Decentraal zodanig uit te bouwen, dat die instantie voor elke fractie als helpdesk kan fungeren.

Is er binnen het apparaat voldoende kennis aanwezig, zodat de staten ook daar terecht kunnen?

Het is verder goed wanneer de Europarlementariërs eens wat vaker het land in gaan om daar een en ander uit te leggen.

De heer SWIERSTRA denkt dat het in het provinciehuis wel goed zit met de informatievoorziening over Europese aangelegenheden. Er is het nodige gedaan om de kennis over alle mogelijke Europese projecten breed binnen het apparaat te verspreiden. De provincie is Europa-proof gemaakt.

Er is algemeen Europa-beleid, maar ook specifiek beleid wanneer het gaat om de Europese fondsen en alles wat daarmee samenhangt. Een deel van de kennis zit natuurlijk bij het SNN, maar statenleden kunnen met hun vragen bij iedere ambtenaar terecht, waarna zij, als het om Europese aspecten gaat, wel naar de juiste persoon worden doorverwezen.

Er wordt gediscussieerd over de vraag op welke wijze Europa-ambtenaren functioneel in dit huis moeten worden ingedeeld. Het komende college moet besluiten of die ambtenaren helemaal bij EZ moeten worden ondergebracht of misschien voor sommige onderdelen ook wel bij bestuur.

Ook op de website is via links de nodige informatie te vinden. En als het om echt belangrijke zaken gaat, kunnen de ambtenaren die in Brussel zitten, als trait d'union optreden.

De heer VEENSTRA zal deze opmerkingen meenemen naar de vergadering van het IPO.

De heer HOLMAN vindt het jammer dat het voorbereidende overleg niet is doorgegaan. Maakt Drenthe nog een voorbehoud bij de begroting, nu die met een bedrag van bijna € 1 miljoen is gestegen?

De heer VEENSTRA wijst erop dat die stijging met name is veroorzaakt doordat er meer geld wordt doorgegeven.

De heer HOLMAN zegt dat in juni 2005 door diverse provincies is aangegeven ook eens te willen discussiëren over de functionele organisatie. Hij dringt erop aan ervoor te pleiten dat die discussie spoedig plaatsvindt.

De heer VEENSTRA meent dat omdat de nu voorliggende statutenwijziging de uitkomst is van een lange discussie, er eigenlijk alleen maar mee akkoord kan worden gegaan. Over de door de heer Holman bedoelde discussie kan het best na de volgende verkiezingen worden besloten.

8. Brief van het college van GS van 6 december 2006, kenmerk 49/5.16/2006014508, over de beantwoording van vragen inzake communicatie gedeputeerde staten met de Noordelijke Rekenkamer

Brief van de fractie van D66 van 1 december 2006 over de reactie van gedeputeerde Haarsma op het rapport van de Noordelijke Rekenkamer

De heer SLUITER wil duidelijk gemaakt hebben dat zijn fractie op geen enkele wijze het onderwerp jeugdzorg aan de orde stelt.

In de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Welzijn van 1 december zegt mevrouw Haarsma over een artikel in de krant waarin de heer Doek nogal van leer trok, dat zij in het vervolg misschien wat minder primair moet reageren. Maar in die vergadering geeft de gedeputeerde vervolgens wel weer een heel primaire en emotie-gestuurde reactie. Als gevolg daarvan laaide een veenbrandje op tussen het dagelijks bestuur van de provincie Drenthe en het bestuur van de Noordelijke Rekenkamer. De situatie wordt dan weer snel gesust omdat de heer Nijhuis en mevrouw Haarsma met elkaar in gesprek gaan, maar de heer Nijhuis zegt wel dat de staten van Drenthe pal achter de Rekenkamer moeten staan, omdat het hun Rekenkamer is.

Spreker vond de emotiegestuurde reactie van mevrouw Haarsma niet professioneel, maar zijn voornaamste zorg is dat de relatie met de Rekenkamer beter moet worden. De Rekenkamer heeft tot nu toe twee rapporten uitgebracht en beide malen heeft het dagelijks bestuur daar niet goed op gereageerd. De gezamenlijke noordelijke staten hebben deze Rekenkamer ingesteld en deze reactie van GS doet af aan het gezag van dit instituut.

In de brief van het college staat dat de staten nog nader geïnformeerd worden over de uitkomsten van het gesprek tussen de heer Nijhuis en mevrouw Haarsma. Na dit gesprek gaf het college wel een persbericht uit, maar dat is toch niet de manier om de staten te informeren?

De heer Huizing heeft een vorige maal toegezegd de relatie tussen GS en de Rekenkamer onderwerp van gesprek te laten zijn in de programmaraad van de Rekenkamer, maar ook binnen de provincie Drenthe moet duidelijk zijn wie op welke manier en in welke volgorde op rapporten van de Rekenkamer reageert.

De heer BAAS heeft uit het verslag van de commissievergadering de indruk gekregen dat er sprake was van wederzijds ongenoegen, maar hij wil daar niet zo zwaar aan tillen. Er is nog steeds een leerproces gaande en als het leren een beetje snel gaat, komt wat nu al tweemaal is gebeurd, niet een derde keer voor.

De heer HOLMAN sluit zich in grote lijnen bij de heer Sluiter aan. De Rekenkamer is ingesteld om de staten te helpen hun rol goed te vervullen. De Rekenkamer is onafhankelijk, objectief en heeft geen politieke bedoelingen. Een politieke reactie van GS is dan ook niet op zijn plaats. Op het moment dat hoor en wederhoor wordt gepleegd voor een rapport naar buiten komt, zijn GS aan zet en daarna is het rapport een kwestie van de staten. Als de staten naar aanleiding van het rapport met GS in gesprek willen gaan, doen zij dat wel.

Het is goed dat GS voor zij reageren tot tien tellen en die tijd vooral benutten om na te denken of zij überhaupt moeten reageren. Als zij dan besluiten toch te reageren moet het in ieder geval niet op de manier zoals nu is gedaan.

De heer LANGENKAMP heeft toen het eerste rapport van de Rekenkamer in de statenvergadering ter sprake kwam al terughoudendheid van het college bepleit. Als een rapport van de Rekenkamer verschijnt, zijn PS het eerst aan de beurt om te reageren.

De heer LOOMAN meent dat in dit soort zaken de regie bij de staten ligt.

Net als de heer Baas neemt hij de zaak niet zo zwaar op, want na lezing van het verslag van de commissievergadering is zijn indruk, dat een bestuurder van de Rekenkamer bevlogen op kwam voor de onafhankelijke positie van de Rekenkamer en die helder wilde neerzetten en daar vindt hij niets mis mee. Aan de andere kant stond een gedeputeerde die zeer bevlogen bezig is met de jeugdzorg en opkomt voor de medewerkers van die jeugdzorg. De meningen botsten, maar zonder wrijving geen glans! Na die botsing gingen beiden weer door met hun goede werk.

De heer HOLMAN wijst erop dat voordat dit debat in de commissievergadering plaatsvond, GS al een reactie hadden gegeven. Vindt de heer Looman dat passend in de procedure?

De heer LOOMAN vindt het raar aan de procedure vast te houden als dit betekent dat degene over wie het rapport van de Rekenkamer gaat, daarover niets mag zeggen. Het is niet erg dat meningen een keer botsen, want dat maakt mensen scherper. Het is natuurlijk wel verstandig dat GS eerst nadenken voor zij wat zeggen, maar het lijkt hem niet de goede weg dat GS in dit soort zaken altijd moeten wachten tot de staten gesproken hebben.

De heer LANTING kiest voor de volgorde dat eerst PS reageren, omdat de Rekenkamer het instrument van de staten is.

Op de perspresentatie ging overigens helemaal niets mis.

Er is nog steeds een leerproces gaande en nu beide personen de zaak hebben uitgepraat, is voor zijn fractie de zaak afgedaan.

De heer DOHLE vraagt zich af of GS nog een rol hebben met betrekking tot de Rekenkamer. Op 24 oktober bijvoorbeeld reageerde het college op de gedachtegang van de programmaraad en dat was voorbarig.

Op het moment dat de Rekenkamer een rapport uitbrengt, heeft het college de eerdere versies al gezien en heeft het dus tijd genoeg gehad om de eerste emoties te verwerken.

Op het moment dat een rapport publiek wordt, mag iedereen er wat van zeggen, zeker de organisatie die wordt aangesproken, maar het de wijze waarop dit gebeurt is dan wel belangrijk. Gedeputeerde staten moeten zich in zo'n geval beperken tot een feitelijke reactie, want de emoties kunnen wel tijdens de discussie met de staten aan bod komen.

De heer LANGENKAMP vraagt of naar de mening van de heer Dohle GS al mogen reageren voor PS het rapport überhaupt ontvangen hebben.

De heer DOHLE is van mening dat op het moment dat een rapport in het openbaar gepresenteerd wordt, het ook bij de opdrachtgever - in dit geval de statenleden - aanwezig moet zijn. Over die volgtijdigheid moet de programmaraad zich nog maar eens buigen. Maar dit laat onverlet dat op het moment dat een rapport publiek wordt, ook het college er iets van moet kunnen zeggen.

De heer HOLMAN wijst het op risico dat wanneer GS dan met een politieke reactie komen alle fracties al bezig zijn met het via de pers voeren van een politieke discussie. Hij vindt het belangrijk dat de staten een rapport van de Rekenkamer genuanceerd beoordelen.

Het CDA hecht grote waarde aan de onafhankelijkheid van de Rekenkamer. Van een publiek gevoerd politiek debat, gevoed door de reactie van GS gaat nogal intimidatie uit, wat ertoe kan leiden dat de Rekenkamer bij het schrijven van een volgend rapport in het achterhoofd houdt hoe een publieke discussie over dit rapport kan worden voorkomen.

De heer LOOMAN vindt dat met deze gedachte de Rekenkamer behoorlijk tekort wordt gedaan.

De heer HOLMAN zegt daarom te hopen dat dit niet gaat gebeuren, maar dit gevaar na de reactie op de eerste twee rapporten wel een beetje aanwezig te achten.

De heer DOHLE merkt op zijn betoog te zijn begonnen met erop te wijzen dat GS niet de controle moeten krijgen over het proces. Daartoe moeten GS zeker in het voortraject terughoudendheid betrachten. Het zou beter zijn wanneer het college alleen met een feitelijk reactie kwam, maar omdat het ook om politiek gaat, kan een politieke reactie eigenlijk niet uitblijven. Spreker heeft daar overigens geen probleem mee.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN steunt de suggestie dat de programmaraad de procedure nog eens gaat bekijken.

Als dan iedereen het rapport heeft, mogen ook GS er van alles over zeggen. Maar in dit geval was de kritiek van de gedeputeerde nogal ongefundeerd, waardoor de hele jeugdzorg niet meer aan de orde kwam.

De heer HUIZING zegt dat de programmaraad al had besloten de ervaringen die in deze statenperiode zijn opgedaan, te evalueren. De start van de evaluatie is volgende week. Daarbij zal ook aan de orde komen of het procedureel allemaal wel slim is gegaan.

De door de commissie gedane suggesties zullen als input voor de evaluatie worden gebruikt.

Uiteindelijk hebben de staten natuurlijk het laatste woord over de evaluatie, die nog voor het eind van deze statenperiode verschijnt.

(De heer Wendt verschijnt ter vergadering.)

De heer WEGGEMANS zegt ook niet bij de commissievergadering aanwezig te zijn geweest. Hij heeft de reactie van het college via de radio gehoord en hij vond die reactie nogal emotiegestuurd.

Het college had het rapport al besproken en de voorzitter van de Rekenkamer had zijn ongenoegen over de toen in de pers verschenen reactie al geuit. Die reactie was minder emotiegestuurd, maar was inhoudelijk wel zo, dat de Rekenkamer het geen correcte reactie vond.

De emotie en alles wat nu verder speelt hebben natuurlijk ook wel iets te maken met de procedure. Het college wil de verordening, waarin staat wanneer wat moet gebeuren, nog eens goed bekijken en er daarbij vooral letten of het samen reageren door college en Rekenkamer richting de staten wel de juiste manier is.

Spreker is het met de heer Dohle eens dat wanneer het college het politiek niet met een rapport eens is, het dit op enig moment wel moet kunnen zeggen.

De hele gang van zaken heeft ook wel iets van doen met de al heel vroege reactie van het SNN.

Het college zal zich nog eens over al deze punten buigen, maar ook

de programmaraad moet ze in zijn beschouwingen betrekken. Wellicht kan de programmaraad samen met de Rekenkamer tot een verbeterde procedure komen.

Uiteindelijk gaat het erom dat de staten de Rekenkamer hebben ingesteld en dat dus ook aan de staten gerapporteerd wordt.

Het probleem tussen mevrouw Haarsma - het college dus eigenlijk - en de Rekenkamer is inmiddels opgelost. Het gesprek tussen mevrouw Haarsma en de heer Nijhuis, beiden geflankeerd door een communicatieadviseur, is heel positief verlopen.

Persoonlijk is spreker altijd geneigd iets met in rapporten van inspectie of een rekenkamer geuite kritiek mee te gaan, maar dit is geen collegebesluit.

Mevrouw MULDER vraagt wanneer de reactie van GS richting de programmaraad kan worden verwacht.

De heer WEGGEMANS heeft niet gezegd dat er zo'n reactie komt. Het college zal wel nagaan wat er precies in de verordening staat en hoe daarmee omgegaan moet worden. Als het college denkt dat er aanpassingen nodig zijn, zal het dit de programmaraad laten weten en wel nog dit jaar. Het is dan aan de programmaraad of ook de staten mogen weten wat de mening van het college is; in dat geval stuurt de raad de reactie van het college maar door.

TWEEDE TERMIJN

De heer SLUITER vindt nu al het moment waarop de heer Weggemans, een beetje schalks kijkend, meedeelde dat de voorzitter van de Rekenkamer en de gedeputeerde, beiden vergezeld door een communicatieadviseur, met elkaar hebben gesproken, het aardigste van deze middag. Er is dus echt iets misgegaan en op deze manier is geprobeerd dat op te lossen.

Hij vertrouwt erop dat een volgende aflevering in de serie beter verloopt.

De heer WEGGEMANS zegt dat dat rapport zal gaan over de BDU (Brede doeluitkering) en dat de heer Swierstra dit nu al interessant vindt.

9. Statenstuk 2006-261: Evaluatie gedragscode integriteit CvdK, GS en PS

De heer LANTING lijkt het goed de in het rapport opgenomen aanbevelingen te volgen.

De heer BAAS zegt dat hij, omdat het niet goed mogelijk is sancties op te leggen, ermee akkoord gaat dat er geen sanctiebeleid komt.

In de evaluatie staat met zoveel woorden dat het verzoek aan het college zoals dat is verwoord na het tweede gedachtestreepje onder het hoofdje "Verzoekt het college van GS" in de op 22 maart 2006 aangenomen motie, niet nader is uitgewerkt. Het is daarom wellicht goed dat degenen die op de kandida-

tenlijsten van de aanstaande statenverkiezingen op een verkiesbare of bijna verkiesbare plaats staan, nagaan of zij, qua werkring of wat dan ook, wel helemaal aan de eisen van integriteit en voorbeeldfunctie voldoen.

De heer DOHLE zegt dat zijn fractie akkoord gaat met de aanbevelingen, inclusief de ondertekening bij de eedaflegging.

De geringe respons op de enquête - 53% - is vooral teleurstellend omdat de hele gedragscode eigenlijk een papieren tijger is, waarmee het in de eerste plaats de eigen verantwoordelijkheid van een statenlid is hoe hij daaraan invulling geeft. Medewerking aan de dergelijk enquête hoort daar ook bij.

Die verantwoordelijkheid houdt verder in dat de lijst van nevenfuncties die openbaar is, adequaat wordt ingevuld, terwijl er nu soms wel heel algemene omschrijvingen worden gebruikt.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt dat haar fractie instemt met de aanbevelingen. Is er geen andere manier om de eigen gedragscode te evalueren dan via een enquête? Het is jammer dat maar 53% van de aangeschrevenen gereageerd heeft.

De heer HOLMAN deelt mee dat ook zijn fractie in grote lijnen met het rapport instemt.

Integer, dat ben je, dat wil je zijn en daar moet je dan misschien ook niet te veel over praten, want het is een basishouding.

De evaluatie is opgestart naar aanleiding van een incident. Maar spreker heeft wel zoveel vertrouwen in de politieke partijen zelf - en als die het niet doen, doen de kiezers het wel - dat hij hoop heeft dat het allemaal wel goed komt.

De aanbevelingen zijn goed en het is niet nodig - het kan trouwens ook niet - sancties op te nemen. Het laten ondertekenen van de gedragscode zegt eigenlijk ook weinig.

Het lijkt spreker wat overdone dit onderwerp tweemaal per bestuursperiode en regelmatig in de fractievergadering te bespreken: eens per vier jaar het onderwerp bespreken, lijkt hem voldoende.

De heer LANGENKAMP is het grotendeels met de heer Holman eens. Het is een papieren tijger, want sancties opnemen is niet mogelijk.

Dat slechts 30 mensen de enquête hebben ingevuld, duidt misschien op een stukje onmacht.

De heer LOOMAN meent dat integriteit eigenlijk ingebakken moet zijn. Nu is het allemaal nog eens opgeschreven en zegt iedereen dat de bestuurders zich er echt aan moeten houden. Als de staten dit een papieren tijger noemen, doen zij zichzelf tekort. De waarde van het stuk is dat integriteit een belangrijk punt wordt genoemd.

Of het dan een of tweemaal per bestuursperiode aan de orde moet komen, maakt spreker niet uit.

De roep om het concreter te maken heeft een tegenovergesteld effect dan nu wordt beoogd: bij het opschrijven van veel dingen worden andere weer vergeten en dan wordt het een raar instrument.

Het is daarom verstandig dat het een wat algemeen stuk is, want het gaat erom dat staten en college integer bezig zijn. In die zin is sprekers fractie het met de aanbevelingen eens.

De heer SLUITER wijst erop dat de evaluatie niet naar aanleiding van een incident tot stand is gekomen. In statenstuk 2003-80 waarin de gedragscode is vastgelegd, was opgenomen dat er na twee jaar geëvalueerd zou worden. Maar dat de staten zich dat ineens herinnerden, had wel meteen incident te maken.

In de evaluatie is geprobeerd de grenzen op te zoeken van wat kan worden afgesproken en of het mogelijk is daarbij sancties op te nemen. Het laatste laten de Kieswet en de Provinciewet niet toe en het is dus niet zinnig die op te nemen.

In de aanbevelingen zijn de grenzen tot ongeveer het maximum opgerekt.

Het IPO vindt de manier waarop Drenthe de gedragscode heeft vastgelegd en die bespreekt, goed.

Daar kunnen de staten trots op zijn.

Het is jammer dat relatief weinig mensen de enquête hebben ingevuld, maar het is op zichzelf al winst dat na deze bespreking de materie weer even goed tussen de oren zit.

D66 sluit zich bij alle aanbevelingen aan.

De heer WEGGEMANS heeft duidelijk begrepen dat de commissie het met de aanbevelingen eens is. De heer Sluiter heeft gelijk: de evaluatie was voorzien en had wellicht ook eerder gedaan kunnen worden.

Spreker zelf vindt met name aanbeveling nummer 3 belangrijk, de aanbeveling om de gedragscode te laten ondertekenen, want er is te vaak gereageerd met de opmerking dat men de gedragscode niet kende.

Een respons van 53% is te laag als maar 57 mensen de enquête toegestuurd hebben gekregen. Maar of de gedragscode nu leeft of niet, men behoort aan de evaluatie mee te doen.

Met de heer Baas vindt hij het jammer dat de evaluatie vooral op het punt van de motie die op 22 maart 2006 is aangenomen, niet tot meer heeft geleid dan nu voorligt.

De VOORZITTER stelt voor de status van het stuk in A te veranderen.

(De heer Weggemans verlaat de vergadering.)

10. Statenstuk 2006-262: Wijziging Legesverordening provincie Drenthe 1998

en de hierop betrekking hebbende brief van 14 november 2006, kenmerk 44/5.22/2006012574 over wijziging Legesverordening provincie Drenthe 1998; gewijzigde pagina ontwerpbesluit.

De heer BOMHOF zegt dat als het gaat om de jaarlijkse indexering van de leges zijn fractie geen moeite heeft met het overdragen van de bevoegdheid van de staten aan GS, maar dat, als het gaat om leges op basis van gewijzigde wet- of regelgeving zijn fractie vasthoudt aan de bevoegdheid van provinciale staten. Wellicht is het voorstel ook zo bedoeld, maar dan is het zaak het enigszins aan te passen.

De heer DE JONG merkt op dat het jaarlijks om een bedrag gaat dat ligt tussen € 80.000,- en € 100.000,-, hoewel het dit jaar nog meer is.

Sprekers fractie heeft er geen moeite mee dat GS de bevoegdheid krijgen de tabellen jaarlijks aan te passen, maar net als de fractie van de VVD voelt het CDA er niet voor die bevoegdheid ook over te dragen als het gaat om leges op basis van gewijzigde of nieuwe wet- of regelgeving.

Bij afzonderlijke exemplaren van stukken geldt een tarief van € 0,17 per pagina met een minimum van € 2,65. Is het dan niet beter in het openbare gedeelte van het provinciehuis een PC met een printer te plaatsen, waarvan het publiek gratis gebruik kan maken en dan, als dit niet gebeurt, de tarieven behoorlijk te verhogen?

Aan leges bij verkeer en vervoer is in 2005 € 21.000,- geïnd, waarbij het om 405 maal legeskosten gaat. Dat is € 50,- per stuk. Dat is toch niet efficiënt? Immers, een nota versturen, bijhouden of dit betaald wordt enzovoorts, maakt dat de kosten hoger zijn dan de opbrengst. Is op dit punt geen efficiencyslag te maken?

De heer SWIERSTRA erkent dat het stuk inderdaad zo gelezen kan worden dat GS een grotere bevoegdheid krijgen dan de bedoeling van de staten is. Het is overigens nooit de bedoeling van het college geweest zijn bevoegdheid zover op te rekken dat het lukraak allerlei leges kan vaststellen. Daarom zal die passage worden aangepast; lukt dit niet voor de statenvergadering van 20 december a.s. dan maar tijdens de statenvergadering bij amendement.

Natuurlijk moet het heffen van leges zo efficiënt mogelijk gebeuren, maar soms worden leges ook gebruikt om ontwikkelingen te sturen en dan kost het de provincie geld.

De suggestie van de heer De Jong over de PC zal spreker meenemen, maar er blijven altijd personen die iets op papier willen hebben. Om dat wat te ontmoedigen, moet ervoor betaald worden.

Bij de leges in de sector verkeer en vervoer gaat het ook om zaken die van Rijkswaterstaat zijn overgenomen. De verhouding tussen de tarieven de kosten die daarvoor gemaakt moeten worden, zal nog eens bekeken worden.

11. Statenstuk 2006-268: 9e wijziging Begroting 2006

Mevrouw MULDER leest op pagina 8 dat een taakstellende besparing van € 75.000,- op de advertentiekosten wordt gerealiseerd door budgetten over te hevelen naar de centrale begrotingspost voor advertentiekosten. Maar verplaatsing is, wanneer het geld dan alsnog wordt uitgegeven, toch geen bezuiniging?

Krijgt de Stichting Het Drents Landschap een extra bruidsschat die € 150.000,- hoger is dan waarvan in de primitieve begroting 2006 is uitgegaan?

In de septembercirculaire staat dat een bedrag van € 95.355,- wordt uitgekeerd voor anti-discriminatievoorzieningen. Zijn hiervoor al voorstellen ontwikkeld? Omdat het geld uit het Provinciefonds komt, kan het toch ook in de algemene middelen worden gestort?

De heer HUIZING onderschrijft de opmerking over de bruidsschat aan de Stichting Het Drents Landschap.

De fractie van de PvdA is er nogal kien op dat geen geld voor processen wordt gebruikt dat eigenlijk bestemd is voor projecten. Over enkele van de voorliggende voorstellen heeft hij daarom contact gehad met de organisatie en na hierover geïnformeerd te zijn, kan hij het billijken dat het ditmaal zo gegaan is.

De heer SWIERSTRA is blij dat de heer Huizing ermee instemt dat het in dit geval zo is gebeurd, maar deelt diens mening dat ook de organisatie daar alert op moet blijven.

Bij Het Drents Landschap moest met name in de personele sfeer wat gebeuren en daarmee kwam het bedrag uit boven het in de Voorjaarsnota 2006 genoemde bedrag van € 300.000,-. Het bedrag van € 150.000,- is gehaald uit posten die gerelateerd zijn aan dit soort personele problemen.

Dan de vraag of wanneer geld wordt overgeheveld en er daarna uit een andere pot wordt betaald, er nog wel gesproken kan worden van een bezuiniging. Het is natuurlijk geen bezuiniging op het totale budget van de provincie, maar dat was ook niet de taakstelling. Het college heeft zichzelf een aantal interne bezuinigingen opgelegd om met de opbrengst daarvan de uitvoering van een deel van het collegeprogramma te financieren. Als dit niet helemaal lukt, probeert het college het geld weg te halen waar dat op dat moment niet direct nodig is. Het college hoeft de staten dan niet om extra geld te vragen. Met betrekking tot de anti-discriminatiegelden gaat spreker ervan uit dat met degene waar het geld vandaan komt is afgesproken, dat het dit geld voor die post beschikbaar wordt gehouden, ook al zijn er op dit moment geen concrete voorstellen voor besteding ervan. Een nader antwoord zal aan het verslag worden toegevoegd.

De heer HARLEMAN zegt dat het geormerkt geld is, dat dus niet naar de algemene middelen kan.

De heer SWIERSTRA had dat vermoeden ook al, maar wist het niet zeker.

Mevrouw MULDER hoort toch nog graag hoe het precies zit.

12. Statenstuk 2006-265: Vaststelling van de fractievergoedingen 2005

De heer DOHLE vindt het een duidelijk statenstuk.

In zijn rapport wil de accountant in de laatste regel nog wel eens een voorbehoud maken met betrekking tot openbaarmaking en daarom is het goed al bij de opdrachtverstrekking te melden dat het accountantsrapport openbaar zal worden gemaakt.

Het moet bij de controle om meer gaan dan alleen controleren of alle bonnetjes er wel zijn, er moet ook worden getoetst of de uitgaven wel conform de verordening zijn gedaan.

De fractie van de VVD houdt wel erg veel van het haar beschikbaar gestelde budget over en dan wordt al gauw gezegd dat de bijdrage wel omlaag kan, maar spreker is zeker niet van plan verworven rechten van de staten zomaar weg te geven. De VVD stort met heel veel plezier het in het statenstuk genoemde bedrag terug.

De heer VAN DE POL wijst erop dat wanneer onderdeel I van het ontwerpbesluit niet wordt aangepast, de fractie van de PvdA € 100.000,- te weinig krijgt.

Accepteren de fracties van Drents Belang en Fractie de Jong de hun opgelegde vordering?

Het CDA heeft het budget prima kunnen gebruiken om het politieke bedrijf verder te professionaliseren. De fractie stelt het op prijs op deze weg verder te kunnen gaan om daarmee te voorkomen dat al gedane investeringen verloren gaan.

Ten slotte verzoekt spreker het Presidium om voor hetzelfde totaalbedrag met een andere verdeelsleutel te komen.

De heer ROUGOOR lijkt het goed ook aandacht te hebben voor de kosten die fracties maken. De PvdA heeft altijd gezegd de vergoeding aan de hoge kant te vinden en dat het wat haar betreft wel wat minder kan.

Het is goed te constateren dat bij de overgang naar het kasstelsel de administratieve lastendruk voor de fracties vermindert.

De heer LOOMAN constateert grote steun voor het voorstel en dat maakt het voor hem wat gemakkelijker te reageren.

Over de openbaarheid van het accountantsrapport is wat commotie geweest. Het enige dat gebeurd is, is dat het Presidium de standaardlinea van de accountant hierover heeft gevolgd, maar in communicatie met de fractievoorzitters hierover bleek wel dat iedereen het ermee eens was dat rapporten met deze informatie gewoon openbaar konden zijn. Een volgende keer zal daarvoor gezorgd worden, want er staat niets in het rapport dat niet openbaar mag worden.

Er is op meer gelet dan alleen of alle bonnetjes wel aanwezig waren. Zo is als het om reiskosten ging, ook gevraagd voor welke activiteiten men op pad is geweest en hoeveel kilometers daarbij zijn gereden. Op die manier kan de rechtmatigheid van de uitgaven tot een bepaalde hoogte aangetoond worden.

De heer DOHLE leest in het verslag dat sommige fracties een kilometervergoeding geven die hoger ligt dan die welke door het Rijk is vastgesteld.

De heer LOOMAN wijst erop dat daarop een correctie is toegepast.

De heer DOHLE merkt op dat die vergoeding ook te goeder trouw kan zijn gegeven. Daarom moet er ook op gelet worden of wel volgens de regels wordt geopereerd.

De heer LOOMAN zegt dat de accountant de fracties die een te hoge kilometervergoeding hebben verstrekt daarop heeft gewezen. In het nieuwe geconsolideerde verslag is de correctie verwerkt.

De heer VAN DE POL wijst erop dat het geen verantwoordelijkheid van de provincie is te controleren of de fiscale aftrek al dan niet terecht is.

De heer LOOMAN zegt dat erop is gelet dat de vergoeding maximaal 28 cent per km is geweest. Het is iedereen bekend dat een deel daarvan fiscaal belast wordt, maar het afdragen van die belasting is de verantwoordelijkheid van degene die de inkomsten ontvangt.

Het ontwerpbesluit zal worden aangepast, omdat er een tyfout in staat, voor wat betreft de fractievergoeding van de PvdA.

Over de hoogte van de vergoedingen hoeft het Presidium niet direct een mening te hebben, dat is een zaak van de staten.

Spreker kan zich voorstellen dat de nieuwe staten na 7 maart de verordening nog wel eens zullen bespreken, te meer ook omdat het aantal statenleden zal dalen.

TWEEDE TERMIJN

De heer VAN DE POL vraagt of de twee fracties die geld terug moeten storten, deze uitkomst van het accountantsonderzoek geaccepteerd hebben.

De heer LOOMAN zegt dat het Presidium ervan uitgaat dat wanneer die fracties het niet met die vordering eens zijn, zij hierover in het openbaar wel iets zeggen. Tot op heden hebben die fracties dat niet gedaan.

De heer SLUITER wijst erop dat die vordering gewoon wordt verrekend met de eerstvolgende bevoorschotting, dus die voor het eerste kwartaal 2007.

De heer LOOMAN bevestigt dit. Als die fracties het hiermee niet eens zijn, zullen zij dat of in de statenzaal of op andere wijze kenbaar moeten maken. Ook tegen dit soort besluiten van de staten kan bezwaar worden gemaakt.

De VOORZITTER stelt vast dat ook dit stuk de A-status kan krijgen.

(De vergadering wordt voor enige ogenblikken geschorst en daarna hervat.)

13. Brief van 29 november 2006, kenmerk 48/5.2/2006013972 over Halfjaarbericht Groningen Airport Eelde

De VOORZITTER heropent de vergadering en geeft achtereenvolgens het woord aan mevrouw Jonker en de heer Wittenberg om in te spreken op de brief van het college van gedeputeerde staten over het Halfjaarbericht van Groningen Airport Eelde.

Mevrouw JONKER spreekt in namens een aantal natuurorganisaties (zie bijlage 1).

De heer HOLMAN waardeert het dat mevrouw Jonker komt inspreken, maar het is hem niet helemaal duidelijk waar haar betoog toe leidt. Hoopt zij op een sluitende exploitatie op basis van een nieuw bedrijfsplan of hoopt zij de baanverlenging te voorkomen?

Mevrouw JONKER hoopt dat eens goed wordt bekeken welke mogelijkheden de huidige baan financieel en qua belang voor het Noorden biedt. Tot nu toe is dat niet gedaan. In het bedrijfsplan wordt alleen uitgegaan van een verlengde baan.

De heer WITTENBERG spreekt in namens omwonenden van de luchthaven Eelde (bijlage 2).

De heer LANGENKAMP vraagt wat de heer Wittenberg bedoelde met de uitspraak dat de kosten van de luchtverkeersleiding, die nu toch grotendeels door het Rijk worden betaald en het bedrag dat de luchthaven hiervoor incasseert met elkaar in evenwicht moeten zijn.

De heer WITTENBERG zegt dat ten tijde van de overdracht van de aandelen ervan uitgegaan werd dat ook de luchtverkeersleiding kostendekkend zou worden. Nu blijkt dat bij lange na niet het geval te zijn, ook niet op termijn. In de beleidsbrief 2006 zegt het ministerie dan ook dat het voor de lange termijn onvermijdelijk is dat aard en omvang van de dienstverlening en de bekostiging van de regionale luchthavens opnieuw in studie komen, waarbij het bereiken van kostendekkendheid voorop staat. De staten krijgen daar binnenkort dus wel mee te maken.

De heer VEENSTRA wil het onderwerp vanuit de volgende gezichtspunten bekijken: de controlerende taak van de staten, het proces en de inhoud.

In maart heeft sprekers fractie de commissie een notitie voorgelegd waarin werd gemeld dat het niet de bedoeling was te tornen aan de statenbesluiten met betrekking tot de aandelenoverdracht en de baanverlenging. De fractie wilde alleen horen waar de provincie aan toe is omdat zij niet achteraf geconfronteerd wilde worden met financiële claims.

De fractie staat vol achter investeringen in werkgelegenheid en infrastructuur in Noord-Nederland, maar die investeringen dienen wel op juiste gegevens gebaseerd te zijn en de provincie moet vooraf weten waaraan zij toe is, ook financieel.

De toen door sprekers fractie gestelde vragen hadden betrekking op de controlerende taak van de staten.

Toen de staten in 2004 instemden met de aandelenoverdracht, waarbij duidelijk werd dat de provincie nog een reeks van jaren zou moeten bijdragen in de exploitatie van het vliegveld, heeft de PvdA al vraagtekens gezet bij het bedrijfsplan. Daarom zijn in het najaar van 2005 vragen gesteld over het Jaarverslag 2004, welke vragen zeer beperkt door GS werden beantwoord. Vervolgens heeft de fractie een deskundige aangezocht en in februari 2006 een openbare fractievergadering over dit onderwerp gehouden, waarna de uitkomsten van deze activiteiten in de commissievergadering van 15 maart 2006 zijn besproken. In die vergadering is afgesproken dat het college voor 1 juli 2006 de vragen zou beantwoorden. Die antwoorden kwamen niet en daarom hebben de staten in oktober met algemene stemmen een motie aangenomen waarin het college werd gevraagd die antwoorden voor 1 november te geven; uiteindelijk ontvingen de staten op 1 december het halfjaarbericht van GAE, aangevuld met een zeer beperkte toelichting van het college, maar op de vragen die in maart zijn gesteld, is niet ingegaan. Al met al zijn de staten dus al bijna een jaar bezig om een aantal vragen beantwoord te krijgen en zij laten dit gewoon gebeuren.

Het is duidelijk dat het college er niet veel zin in heeft nog veel woorden aan GAE te besteden. De provincie is in de Raad van Commissarissen vertegenwoordigd en de staten moeten er maar op vertrouwen dat als de baanverlenging maar eenmaal een feit is, het helemaal goed komt.

Er zijn nu drie mogelijkheden: de staten gaan akkoord met de brief van het college, zij kunnen na de statenbrede motie andere maatregelen richting het college overwegen en zij kunnen vanuit het gevoel dat de cijfers over Eelde niet altijd juist zijn, ervoor zorgen dat GAE regelmatig op de agenda staat. De PvdA kiest voor het laatste. Het is te betreuren dat de staten niet de goede stukken hebben ontvangen.

De heer SLUITER vraagt wat de PvdA met haar keuze beoogt. Gelet op de kritiek is het toch niet voldoende dat het onderwerp af en toe wordt besproken?

De heer VEENSTRA meent dat wanneer de provincie in totaal € 3 miljoen beschikbaar stelt - ieder jaar zo'n € 350.000,- - de ontwikkeling van het bedrijf op zijn minst gevolgd moet worden.

De heer BOMHOF merkt op de staten ieder halfjaar een verslag ontvangen, dat eigenlijk altijd wel op de agenda wordt gezet. Dat halfjaarverslag wordt getoetst aan het bedrijfsplan. Wat voegt het voorstel van de PvdA dan nog toe?

De heer VEENSTRA meent dat dankzij het aandringen van zijn fractie het halfjaarbericht snel beschikbaar was voor de staten. De PvdA heeft altijd twijfels gehad bij het bedrijfsplan van GAE en die twijfels zijn er na het lezen van het Halfjaarbericht nog steeds. De fractie zal onderzoek blijven doen naar de financiële ontwikkelingen.

De heer HOLMAN vraagt welk doel de PvdA hiermee heeft. Er is een afspraak gemaakt over de maximale verliesbijdrage. Kan een conclusie uit een volgend onderzoek zijn dat de baanverlenging maar heroverwogen moet worden?

De heer VEENSTRA is er, mede op basis van de voorliggende stukken, van overtuigd dat de provincie tot in lengte van jaren een bijdrage moeten leveren.

De heer HOLMAN vraagt of de PvdA dat acceptabel vindt.

De heer VEENSTRA zegt dat de conclusies uit het rapport-De Wit niet onderuitgehaald zijn, want het college heeft in het geheel niet op die conclusies gereageerd.

De in het bedrijfsplan genoemde groei van het aantal passagiers wordt niet gehaald en de baanverlenging wordt steeds opgeschort. De conclusie kan daarom alleen maar zijn dat het in stand houden van een vliegveld in Noord-Nederland structureel geld kost.

De heer BAAS bespeurt enige gelatenheid bij de heer Veenstra. Als in 2008 of 2009 duidelijk is dat het break-evenpoint niet in 2012 wordt gehaald, is hij dan bereid tot sint-juttemis bij te betalen?

De heer VEENSTRA wijst erop dat het besluit tot 2012/2015 geldt en dat zijn fractie wil weten wat er daarna gebeurt. Zijn inschatting is dat instandhouding van het vliegveld structureel geld kost. Dat geldt voor meer activiteiten, maar die afweging moet dan wel gemaakt worden.

De heer BOMHOF stelt vast dat de heer Veenstra er dus niet in gelooft dat het break-evenpoint in 2012 dan wel 2015 wordt bereikt. Maar als de baanverlenging niet doorgaat, zal er nooit sprake zijn van een sluitende begroting en dan is misschien het einde van de luchthaven wel in zicht. Het is een gevolg van de steeds maar voortdurende procedures tegen de baanverlenging dat het allemaal zo moeizaam gaat. Op basis hiervan zou het break-evenpoint eigenlijk pas na 2015 worden bereikt, maar in de stukken wordt hiervoor nu het jaar 2012 genoemd. Dat is een bijzonder goede prestatie, die bovendien redelijk goed onderbouwd is. Dat geldt niet voor de redenering van de heer Veenstra.

De heer VEENSTRA zegt zich op de voorliggende feiten te baseren.

De heer HOLMAN wijst erop dat de heer Veenstra zich baseert op een rapport dat de PvdA heeft laten opstellen. Het cijfers van het vliegveld wijken niet af van de prognoses, maar de heer Veenstra wil een doorkijkje naar de periode na 2015.

De heer VEENSTRA merkt op dat iedere instelling die jaarlijks een zo groot bedrag krijgt, consequent gevolgd wordt.

De heer HOLMAN vraagt wat de heer Veenstra dan wil; wil hij het vliegveld sluiten of de baan niet verlengen of een andere bedrijfsvoering?

De heer VEENSTRA zegt niet aan in het verleden genomen besluiten te willen tornen. Bij de aandelenoverdracht is meegedeeld dat vanaf ongeveer 2012 de bijdrage van de provincie stopt. Maar uit studies blijkt dat wil het Noorden het vliegveld in stand houden, het ook na 2012 en ook nadat de baan is verlengd, moet bijdragen. Het is goed dat nu al te weten.

De heer HOLMAN vraagt of de heer Veenstra dan nu al wil vastleggen dat de staten dat accepteren.

De heer VEENSTRA zegt te willen weten waar de provincie nu en over een aantal jaren in financieel opzicht aan toe is.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat het CDA bij de aandelenoverdracht al heeft gezegd bereid te zijn ook na 2015 eenzelfde bedrag te betalen. Eigenlijk moet de heer Holman dus blij zijn dat de heer Veenstra tot dezelfde conclusie komt.

De heer BOMHOF zegt dat deze opmerking van de heer Langenkamp volstrekt onjuist is. Bij de aandelenoverdracht hebben CDA en VVD laten weten dat in 2013 de termijn voorbij is dat de provincie Drenthe per jaar € 308.000,-- moet bijdragen. In 2013 kunnen de staten beslissen of zij, zo dit nodig is, nog verder willen bijdragen of dat de luchthaven maar gesloten moet worden.

De heer LANGENKAMP houdt vol dat het CDA toen heeft gezegd dat de bijdrage van drie ton ook wel een miljoen zou mogen worden. Het CDA is daar zelfs de verkiezingen mee ingegaan.

De heer VEENSTRA leest in de brief van het college dat de aandeelhouders volgens afspraak nog een aantal jaren nog een financiële bijdrage zullen leveren aan de luchthaven. Hij is ervan overtuigd dat instandhouding van het vliegveld structureel geld kost. Het is daarom zaak goed te volgen wat er allemaal gebeurt.

De heer HOLMAN wijst erop dat de bijdrage voor de komende zeven jaar vastligt. Wil de heer Veenstra vastleggen dat die bijdrage na 2013/2015 hoger mag zijn, of wil hij het vliegveld sluiten als het tekort groter wordt?

De heer VEENSTRA herhaalt dat de provincie de aandelen heeft overgenomen op basis van een bedrijfsplan waarin staat dat de betaling na een aantal jaren stopt. Die informatie klopt nu niet meer.

De heer BAAS heeft de indruk dat de heer Veenstra, als het gaat om een bijdrage na 2012, het hoofd nu al in de schoot legt.

De heer VEENSTRA zegt dat hiervan geen sprake is. Hij hoopt dat zijn conclusie voorbarig is, maar hij vreest dat dit niet het geval zal blijken te zijn. Daarom zal de PvdA de gang van zaken heel goed blijven volgen.

Het is goed nu alvast te weten dat het kan zijn dat over een aantal jaren gediscussieerd moet worden over de vraag of Drenthe bereid is tot in lengte van jaren een bijdrage aan het vliegveld te geven.

De heer HOLMAN denkt dat er drie mogelijkheden zijn: de PvdA stelt de baanverlenging ter discussie, zij wil het vliegveld sluiten als de exploitatie uit de klauwen loopt of zij wil dat de Raad van Commissarissen de hete adem van Drenthe in de nek voelt.

De heer VEENSTRA zegt het laatste zonder meer te willen. De commissarissen zitten er niet voor niks. De PvdA heeft ten tijde van de aandelenoverdracht al gezegd het dossier kritisch te zullen volgen. Het is zo langzamerhand wel duidelijk dat instandhouding van het vliegveld structureel geld gaat kosten en verder wordt de in het bedrijfsplan genoemde groei van het aantal passagiers bij lange na niet gehaald.

De heer HARLEMAN wijst erop dat de cijfers in de voorliggende stukken geen verrassing zijn voor de mensen die ten tijde van de aandelenoverdracht objectieve rapporten hadden over de financiële ontwikkeling van het vliegveld. Het college heeft toen nadrukkelijk beloofd dat er na tien jaar geen bijdrage van de provincie meer nodig zou zijn. De PvdA wekt nu de indruk, dat zij, omdat het slechter gaat, bereid is langer bij te dragen. Waarom houdt die fractie niet gewoon keihard vast aan de toen gedane toezegging? Als het college zegt zich aan die toezegging te houden, is verdere discussie overbodig.

De heer VEENSTRA herhaalt dat wanneer de provincie zoveel geld in het vliegveld steekt, zij gehouden is de ontwikkelingen goed te volgen. Vooral vanwege de reactie van het college op vragen over die ontwikkelingen, zal zijn fractie haar eigen verantwoordelijkheid nemen.

De heer BOMHOF wijst erop dat de provincie geen invloed heeft op het bedrijfsplan en bovendien maar 30% van de aandelen bezit. De andere aandeelhouders zullen het dus met Drenthe eens moeten zijn, wil het zover komen dat de RvC de hete adem in de nek voelt. Is het, omdat van die samenwerking tussen de aandeelhouders nog weinig is terechtgekomen, niet nuttig Arie van der Hek eens uit te nodigen en hem te vragen naar zijn mening over het bedrijfsplan en de suggesties van de PvdA?

De heer VEENSTRA lijkt dit een goed idee. Het dossier blijft hiermee in de aandacht.

De heer SLUITER is kan wel instemmen met de door de heer Veenstra gegeven analyse. Ten tijde van de aandelenoverdracht was eigenlijk al wel een beetje bekend dat het in stand houden van het vliegveld tot in lengte van jaren geld zou kosten, maar desondanks is tot overname van die aandelen besloten.

De heer HARLEMAN wijst erop dat GroenLinks indertijd op basis van deze gegevens tegen de aandelenoverdracht heeft gestemd, maar dat de voorstemmers van toen het college eraan moeten houden dat er na 2013 geen bijdrage meer wordt gegeven.

De heer BOMHOF zegt dat de huidige staten niet gaan over de beslissing van de staten van 2012.

De heer SLUITER meent dat de heer Harleman lang genoeg meeloopt om te kunnen weten dat het onmogelijk is tien jaar vooruit te kijken. De staten hebben in 2003 wel gehoopt dat het zo zou lopen als het ze werd voorgehouden.

De heer HARLEMAN vindt het een enorme afgang wanneer de voorstemmers na drie jaar al moeten zeggen dat zij ten tijde van het besluit wisten dat het altijd geld zou kosten.

De heer VEENSTRA zegt bij de aandelenoverdracht al twijfels te hebben geuit en dat die twijfels en het jaarverslag 2004 aanleiding zijn geweest om nader onderzoek te doen. Op basis van het onderzoek en een aantal nieuwe feiten verwacht de PvdA dat het openhouden van het vliegveld de provincie blijvend geld gaat kosten. Professor De Wit heeft het bedrijfsplan fors onderuit gehaald en omdat het college daar geen weerwoord op had, gaat spreker ervan uit dat de in dat rapport genoemde feiten juist zijn.

De heer HARLEMAN zegt dat professor Vlek in zijn rapport van begin jaren negentig bijna letterlijk tot dezelfde conclusie kwam als professor De Wit nu.

De heer SLUITER herhaalt dat zijn fractie de analyse van de heer Veenstra dat het meer dan waarschijnlijk is dat het vliegveld de provincie tot in lengte van jaren geld blijft kosten, deelt. In dan wel verstandig om de knip pas in 2013 te leggen in plaats van de discussie naar voren te halen?

De heer VEENSTRA is van mening dat de discussie absoluut eerder dan in 2013 gevoerd moet worden.

De heer HOLMAN vindt de vasthoudendheid van de PvdA als het om GAE gaat, lovenswaardig. Het CDA is ervan overtuigd dat een vliegveld, waarvan de baan verlengd is, zeer waardevol is voor het Noorden, niet alleen voor de economie maar ook voor de burgers. Het CDA gaat uit van een groei van het aantal activiteiten, maar acht zichzelf niet deskundig genoeg om hierover genuanceerde kwantitatieve prognoses uit te spreken.

De heer VEENSTRA vindt het gek dat een fractie die zichzelf niet deskundig acht op dit terrein wel vrolijk ieder jaar € 350.000,-- weggeeft.

De heer HOLMAN wijst op de afspraken voor een periode van tien jaar. Het management van Eelde slaagt erin binnen die afspraken te opereren, sterker nog, het lukt allemaal beter dan is afgesproken.

De heer VEENSTRA merkt op dat in het bedrijfsplan dat aan de aandelenoverdracht ten grondslag lag, stond dat Eelde in 2005 zou zijn uitgegroeid tot tweede charterluchthaven van Nederland.

De heer HOLMAN zegt vooral op de financiële afspraken te doelen.

De heer VEENSTRA meent dat wanneer substantiële onderdelen zich niet volgens plan ontwikkelen, het goed is daaraan aandacht te besteden.

De heer HOLMAN zegt dat de staten vooral moeten controleren of de luchthaven en de aandeelhouders aan hun financiële verplichtingen voldoen en dat de uitkomst van die controle is dat dit gebeurt. Als de PvdA dan constateert dat het de provincie toch meer gaat kosten, wil die fractie dan de baanverlenging ter discussie stellen of überhaupt het voortbestaan van de luchthaven? Het CDA gaat er nu nog niet vanuit dat de provincie ook na 2013 structureel moet bijdragen. Het is gek dat al meer dan achttien jaar wordt gediscussieerd over een baanverlenging.

De heer VEENSTRA wijst erop dat het vandaag niet om de baanverlenging gaat, maar om de vraag of nog wel op de juiste voorwaarden publiek geld beschikbaar wordt gesteld.

De heer HOLMAN zegt dat die baanverlenging voor de exploitatie in de toekomst van groot belang is. Het is daarom gek dat na achttien jaar hierover praten de Raad van State nog steeds geen uitspraak heeft gedaan. Het CDA hoopt dat eind volgend jaar eindelijk met de baanverlenging kan worden begonnen.

Het is spreker nog steeds niet duidelijk wat de fractie van de PvdA en de sprekers beogen. Als iedereen zich tot 2013 aan de afspraken houdt en als het na die periode uit de klauwen loopt dan is het aan de staten van dan om een verstandig besluit te nemen.

De heer VEENSTRA lijkt het goed dat nu al geprobeerd wordt inzichtelijk te maken hoe de situatie in 2013 zal zijn.

De heer HOLMAN heeft geen enkele aanleiding om te veronderstellen dat het daarna uit de klauwen loopt.

De heer VEENSTRA wijst op de gegevens in alle rapporten.

De heer HOLMAN vraagt wat de PvdA dan wil.

De heer VEENSTRA zegt dat de staten op basis van een aantal aannames een bedrag van in totaal € 3 miljoen beschikbaar hebben gesteld. Als die aannames niet juist blijken te zijn, is het toch op zijn minst verstandig te weten waaraan de provincie toe is?

De heer HOLMAN vindt dit geen antwoord op zijn vraag.

De heer LANGENKAMP vroeg zich na het lezen van het halfjaarrapport, waaruit blijkt dat het aantal passagiers is afgenomen, af hoe het college nog vertrouwen in de toekomst van het vliegveld kon hebben. Bovendien zijn er onderhand meer vliegvelden die op dezelfde passagiers mikken en daarom zijn de in het rapport opgenomen cijfers echt te rooskleurig. Er moet een nieuw bedrijfsplan komen.

De heer BOMHOF vraagt een onderbouwing van de bewering dat de cijfers te rooskleurig zijn. Het Halfjaarrapport is met de hulp van een heel deskundig bureau opgesteld.

De heer LANGENKAMP zegt dat de andere rapporten ook door deskundigen zijn opgesteld. Hij wijst erop dat ook de vliegvelden van Twente, Lelystad, Maastricht en Bremen uitgaan van een stijging van het aantal passagiers.

De heer BOMHOF wijst erop dat Twente misschien wel dicht gaat. Dat schept weer kansen voor Eelde.

De heer LANGENKAMP is er altijd van uitgegaan dat het Rijk de luchtverkeersleiding zou blijven bekostigen, maar dat blijkt dus niet zo te zijn. Op welke termijn moet Eelde dit zelf betalen? Het gaat dan om een bedrag van € 8,5 miljoen dat in geen enkel bedrijfsplan is opgenomen.

Bij de discussie over de aandelenoverdracht is de staten een rapport over de milieuaspecten toegezegd. Drenthe is nu aandeelhouder en controleur en daarom heeft GroenLinks er altijd voor gepleit de Drentse aandelen te verkopen.

Uit de zinsnede dat een verdere kostenreductie niet mogelijk wordt geacht, leidt spreker af dat wanneer de inkomsten niet toenemen het getal onder de streep nog negatiever wordt, terwijl de heer Holman zegt dat het er financieel allemaal goed uitziet.

De heer HOLMAN merkt op gezegd te hebben dat binnen de afgesproken kaders is gebleven. Het resultaat is dan natuurlijk een opstelsom van kosten en baten.

De heer LANGENKAMP steunt het voorstel van de PvdA om de luchthaven te verzoeken met een nieuw bedrijfsplan te komen, dat gebaseerd is op reële toekomstverwachtingen.

De heer BAAS kan het betoog van de heer Veenstra onderschrijven. Ook hij vindt de antwoorden van het college teleurstellend. De brief van het college getuigt van een geforceerd optimisme. Hij heeft het gevoel dat het college de staten wil zeggen dat wanneer zij maar elk jaar de afgesproken bijdrage beschikbaar stellen, er een grote kans is dat de zaak na 2012 op de rit is.

Het voortbestaan van het vliegveld hangt af van de maatschappelijke betekenis ervan en van wat de overheden daar dan voor over hebben.

Spreker meent dat de staten als het om dit dossier gaat als een bok op de haverkist moeten blijven zitten. Het lijkt hem goed dat er halverwege de afgesproken periode, dus in 2008 een midterm review wordt opgesteld, waarin duidelijk wordt opgeschreven of de doelstellingen wel gehaald worden.

De heer BOMHOF stelt vast dat het onderwerp wel door de fractie van de PvdA op de agenda is gezet, maar dat die fractie er verder niets mee doet, behalve dan dat de heer Van der Hek wordt uitgenodigd en dat de vinger aan de pols wordt gehouden.

Ondanks alle beperkingen, waaronder een baan die nog steeds niet verlengd is, blijkt het tekort af te nemen. Dat is bijzonder knap.

De heer LANGENKAMP merkt op dat er ook rapporten zijn waaruit blijkt dat zonder baanverlenging de tekorten nog kleiner zullen zijn.

De heer BOMHOF wijst erop dat als de luchthaven wordt gesloten, de kosten op nul uitkomen, maar dat daarvan geen sprake kan zijn.

De VVD kan zich er best iets bij voorstellen dat het vliegveld regelmatig onderwerp van gesprek blijft, maar dan moet de discussie wel ergens over gaan. De staten moeten wel beseffen dat zij met de andere aandeelhouders een contract voor tien jaar hebben afgesloten. Of het nu goed of slecht gaat met het vliegveld, Drenthe moet per jaar € 308.000,-- betalen.

De heer VEENSTRA lijkt het wel goed dat zo vroeg mogelijk, dus niet pas in 2013 wordt afgesproken of en hoe het contract wordt verlengd.

De heer BOMHOF zegt dat de opvolgers van deze staten daarover moeten beslissen.

De heer VEENSTRA vindt die opmerking een doodoener. Ook de huidige staten mogen best vooruitkijken.

De heer BOMHOF vindt het prima wanneer discussies van de huidige staten informatie opleveren op basis waarvan de staten van 2013 een besluit kunnen nemen. De staten moet alleen niet denken dat zij in de periode tot 2013 iets aan de financiële bijdrage kunnen veranderen.

De heer VEENSTRA vindt het voorstel van de heer Baas om over enige tijd op basis van meer recente en wat concretere cijfers te discussiëren, helemaal niet gek.

De heer HARLEMAN merkt op dat omdat er met betrekking tot de baanverlenging op 1 juni geen beslissing lag, de staten wel degelijk bepaalde zaken ter discussie kunnen stellen.

De heer BOMHOF bestrijdt dit, want de Minister van Verkeer en Waterstaat beroept zich op overmacht.

De heer HARLEMAN zegt dat volgens het contract de gezamenlijke aandeelhouders wel degelijk een aantal zaken ter discussie kunnen stellen. De datum van 1 juni is dus wel degelijk relevant.

De heer BOMHOF laat de verdere uitleg aan de heer Swierstra over.

De heer VEENSTRA vindt dat het voorstel van zijn fractie, in tegenstelling tot wat de heer Bomhof beweert, wel wat verder gaat dan het bespreken van een jaarverslag of een halfjaarbericht. Zijn fractie zal zeker dieper in de materie duiken.

De heer BOMHOF zegt dit af te wachten.

De heer HOLMAN vraagt welke argumenten de staten hebben om zaken opnieuw ter discussie te stellen als niet van het financiële contract wordt afgeweken. Er is niet afgesproken dat alle cijfers uit het bedrijfsplan bewaarheid moeten worden.

De heer VEENSTRA constateert dat de fractie van de PvdA en het CDA fundamenteel van mening verschillen over de uitvoering van de controlerende taak van de staten. Het CDA stelt tien jaar lang ruim drie ton ter beschikking en ziet daarna wel verder, maar de PvdA is van mening dat de staten gehouden zijn te blijven volgen hoe de cijfers die aan de besluitvorming in 2003 ten grondslag lagen, zich ontwikkelen.

De heer LANTING wijst erop dat de afspraak is gemaakt dat het vliegveld in 2013 kostendekkend zou draaien. Hij constateert dat de resultaten van het vliegveld hiermee op schema liggen.

De discussie van vandaag gaat over de vrees dat er na 2013 nog structureel moet worden bijgedragen. Iemand die dat vreest, zou nu eigenlijk een plan moeten voorleggen om het doel toch nog te halen. Een van de onderdelen van zo'n plan moet dan de baanverlenging zijn, omdat na baanverlenging grotere, stillere en zuiniger vliegtuigen gebruikt kunnen worden, wat ook nog een beter is voor het milieu. Het vliegveld is voor de ontwikkeling van Noord-Nederland heel belangrijk.

Spreker constateert verder dat er steeds meer draagvlak voor het vliegveld komt.

Met de heer Veenstra betreurt spreker het dat het college zich niet aan de afspraak houdt om regelmatig over de ontwikkelingen te rapporteren. Het gevolg is dat de staten het punt steeds weer op de agenda zetten en dat de twijfels over een goede afloop almaar groter worden. Vooral het laatste is niet goed voor het bedrijf.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN heeft na lezing van het Halfjaarrapport dezelfde zorgen als sommige andere sprekers. Er moet als gevolg van incidenten steeds geld uitgegeven worden. Spreekster is sterk geporteerd voor het voorstel van de heer Baas om de hele ontwikkeling in 2008 nog eens te bekijken.

De heer BAAS zegt dat hij daarnaast ook wel regelmatig de gang van zaken bij de luchthaven wil bekijken.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN merkt op dat het dan niet bij kijken moet blijven, er moeten dan ook consequenties aan verbonden worden.

In 2008 kunnen de staten besluiten of zij geld in het vliegveld willen blijven steken of dat zij dit na 2013 niet meer doen en dat maar naar alternatieven moet worden gezocht, bijvoorbeeld overname door een andere vliegveld of verplaatsing van het vliegveld.

De heer SWIERSTRA heeft met grote belangstelling de mêlée van inbrengen gevolgd.

Als één onderwerp de afgelopen jaren buitengewoon nauwkeurig door het college is gevolgd, is dat wel de luchthaven Eelde. Zo heeft de heer Weidgraaf in zijn functie van voorzitter van de Raad van Bestuur - de staten mochten toen in directe zin nog iets vinden van de bedrijfsvoering op de luchthaven - felle discussies gevoerd met onder andere het statenlid Lucas Koops. Maar na ampele discussie was de conclusie van de staten altijd dat de luchthaven van groot belang is voor Noord-Nederland en dat ook de baanverlenging van groot belang is.

Wanneer moeten de staten zich waar mee bemoeien en wat controleren? Dat was in het begin van de jaren negentig anders dan nu, want er is nu bewust gekozen voor meer afstand en voor het opleggen van taakstellingen aan gesubsidieerde instellingen of aan aan de provincie gelieerde bedrijven, waarvan de luchthaven er een is.

Bedrijfsplannen en businessplannen zijn prachtige momentopnames, die vooral een management-instrument zijn voor de directie en die een rol spelen in het verkeer tussen directie en Raad van Commissarissen.

De heer VEENSTRA vraagt waarom het college het bedrijfsplan dan als onderlegger heeft gebruikt voor de aandelenoverdracht.

De heer SWIERSTRA zegt dat voor het college het vertrekpunt bij het bepalen van zijn opstelling ten opzichte van bedrijven waarbij de provincie aandeelhouder is, ervoor te zorgen dat iedereen op de juiste stoel zit en zijn verantwoordelijkheid neemt. Daarom zal het college zich niet meer dan nodig is bemoeien met zaken die de verantwoordelijkheid van een ander zijn, maar het zal diegene daar wel op afrekenen. Bedrijfsplannen horen dus bij het bedrijf thuis en niet bij het college of de staten, maar er is een uitzondering.

Op het moment dat fundamentele beslissingen moeten worden genomen - aandelenoverdracht of het al dan niet instemmen met een baanverlenging - komt behalve de RvC ook de aandeelhouder in beeld. De aandeelhouder zal dan aannemelijk gemaakt willen hebben dat aan zo'n fundamenteel besluit een reëel bedrijfseconomisch perspectief ten grondslag ligt en inzicht vragen in hoe het bedrijf het gestelde doel denkt te bereiken.

De heer VEENSTRA is het hiermee niet eens. Er is immers altijd ook nog een politieke dimensie. De staten staan voor de belangen van de Drentse samenleving. Als bijvoorbeeld de WMD in het buitenland niet voor iedereen heel duidelijke activiteiten ontwikkelt, stellen de staten daar vragen over. Hetzelfde geldt voor het vliegveld.

De manier waarop de gedeputeerden op een rapport van de Noordelijke Rekenkamer reageren, heeft ook te maken met de politieke dimensie.

De heer SWIERSTRA zegt dat zijn woorden niet juist geïnterpreteerd zijn. Hij heeft alleen de positie van de verschillende verantwoordelijken geschetst en hij heeft erop aangedrongen de verantwoordelijkheden zuiver te houden.

Het grensvlak ligt bij de fundamentele beslissingen. Natuurlijk mogen de staten hun zorgen naar voren brengen, maar daarbij moet de kerk wel in het midden blijven.

Op het moment dat een uitspraak werd gedaan over de baanverlenging lag er stapel rapporten van verschillende deskundigen en de staten konden er toen voor kiezen om zich hetzij door het ene hetzij door het andere rapport te laten overtuigen, waarmee zij in wezen uitspraken het aannemelijk te vinden dat een bepaald scenario werkelijkheid wordt.

Nadat een keuze is gemaakt voor een scenario moeten staten en college blijven volgen of het aannemelijk is dat het beoogde resultaat gehaald wordt, want er zijn nu nog bijdragen van de provincie in de begroting opgenomen en over een paar jaar is die bijdrage nul. Zodra de bijdrage naar nul gaat moeten de staten zich afvragen hoe het ervoor staat. Als op dat moment de provincie Drenthe opnieuw de vraag krijgt voorgelegd een bijdrage te leveren om het verlies af te dekken, moeten de staten een nieuwe afweging maken.

De heer VEENSTRA vraagt of de heer Swierstra denkt dat er na 2012 nog een financiële bijdrage van de provincie wordt gevraagd.

De heer SWIERSTRA zegt dat de uitvoerige discussies over het perspectief van de luchthaven zijn uitgemond in het besluit dat er zicht is op een sluitende exploitatie, inclusief de baanverlenging. De provincie heeft besloten nog meer op afstand te gaan zitten en heeft de luchthaven de opdracht gegeven om een bepaalde taakstelling - die taakstelling was parallel aan die welke het Rijk bij het overnemen van de aandelen oplegde - te verwerklijken.

Uit de huidige cijfers blijkt met alle mitsen en maren die eraan verbonden kunnen worden, dat het verlies steeds verder terugloopt. Ook dit jaar zal het tekort lager zijn. Maar ook al voor de overdracht van de aandelen was er al jaren sprake van een dalende lijn in de verliesbijdrage van de provincie Drenthe. Ondanks veel tegenslagen zijn zeer positieve ontwikkelingen te melden en nemen de passagiersaantallen wel degelijk toe, zij het dat die stijging in 2005 vooral te danken was aan groot militair vervoer. Het is nu zaak de directie van de luchthaven bij de les te houden en ze niet al het perspectief voor te houden dat als het niet lukt, de provincie er wel geld bij legt.

Als de luchthaven voldoende ruimte krijgt om bedrijfsmatig en commercieel te opereren, is er een gereede kans dat het break-evenpoint wordt bereikt.

Maar de invloed van wat er de komende jaren nog staat te gebeuren, zal mee bepalen of er in 2012 een nieuw argument is om er geld bij te leggen.

De heer VEENSTRA stelt vast dat de heer Swierstra nu andere woorden gebruikt dan ten tijde van de overname van de aandelen. Toen werd gezegd dat de bijdrage tot en met 2012 zou worden gegeven en dat het daarna afgelopen zou zijn, terwijl de gedeputeerde nu spreekt over gereede kansen en een nadere afweging.

De heer SWIERSTRA zegt opmerkingen over gereede kansen en een nadere afwegingen te hebben gemaakt om te wijzen op de verantwoordelijkheid van de staten. Het betekent dus niet dat hij gelooft dat het nodig zal zijn. Gelet op de ontwikkelingen van dit moment vertrouwt hij er nog steeds op dat het break-evenpoint op het afgesproken tijdstip zal zijn bereikt. Maar de staten zullen wel degelijk de vinger aan de pols moeten houden en daarom is het goed dat ze de halfjaarrapporten bespreken.

De heer HARLEMAN is het hier in grote lijnen wel mee eens, maar hij herinnert het college aan de harde toezegging dat de verliesbijdrage na tien jaar is afgelopen. De staten moeten het college aan die toezegging houden en het college moet er dus voor zorgen dat in 2013/2014 de verliesbijdrage nul is.

De heer SWIERSTRA zegt dat dit ook het uitgangspunt van het college is. De luchthaven heeft die taakstelling dan ook opgelegd gekregen.

De heer VEENSTRA is van mening dat de staten het niet allemaal aan het college kunnen overlaten, maar ook zelf nadrukkelijk de vinger aan de pols moeten houden.

De heer SWIERSTRA spreekt dit niet tegen, want de staten moeten wat het college hierover in de begroting en de meerjarenraming opneemt, controleren.

De luchthaven ontvangt ieder jaar ruim drie ton, maar in vergelijking met investeringen van de provincie in andere projecten is dat niet zo veel, terwijl op die projecten niet altijd dezelfde monitoring wordt losgelaten.

Op het moment dat de staten besluiten de luchthaven als kwaliteitslocatie voor bedrijvigheid beschouwen, ontstaat een heel andere discussie. Maar natuurlijk moet ook de invloed van de activiteiten op de luchthaven op natuur en landschap in de gaten worden gehouden.

Bij de discussie over de decentralisatie, die in de loop van volgend jaar zal moeten worden gevoerd, zal ook de vraag aan de orde komen op welke wijze Drenthe gestalte moet geven aan zijn positie van aandeelhouder. De PvdA is kennelijk voorstander van het scenario waarin Drenthe zijn aandelen overdraagt aan de andere aandeelhouders, maar die constructie heeft weer nadelen voor de zeggenschap. Het paradoxale in het hele dossier is namelijk dat de staten aan de ene kant wel invloed willen hebben en er zo dicht mogelijk op willen zitten, maar aan de andere kant de luchthaven steeds verder van de provincie weg willen hebben. Drenthe is al een hele weg gegaan: eerst was het lid van de Raad van Bestuur, daarna bekleedde het een commissariaat van overheidswege en sinds twee jaar is Drenthe via een commissaris op afstand bij de luchthaven vertegenwoordigd. En dan is de wens om de provincie zich meer te laten bemoeien met de bedrijfsvoering toch weer de omgekeerde weg.

De heer VEENSTRA zegt dat die wens tot bemoeienis inherent is aan de maatschappelijke en economische betekenis van het vliegveld, de toekomstverwachtingen en het substantiële bedrag dat er jaarlijks heen gaat. Vanuit die invalshoek worden halfjaarberichten en jaarverslagen kritisch bekeken.

De heer SWIERSTRA ontzegt de staten het recht hiertoe helemaal niet, maar wijst erop dat zolang de luchthaven zich aan de afspraken houdt en zolang op basis van de stukken geconstateerd kan worden dat het aannemelijk is dat dit zo blijft, het de keuze van het college en de staten is welke rapportage zij het meest geloven: de rapportage van Buck Consultants of de quickscan van professor De Wit.

Het college is er trots op dat de luchthaven er ondanks alle problemen - investeringen in de vertrekhal en zwaardere lasten voor de beveiliging - toch goed in slaagt de zaak overeind te houden. Maar als de staten op basis van andere rapporten van mening zijn dat het misschien ook allemaal wel kan tegenvallen dan moeten zij vooral de vinger aan de pols houden.

Het spijt spreker dat hij in 2012/2013 de verdediging van de luchthaven niet meer zal voeren, maar dat is voor hem wel onvoldoende reden om nog maar een poosje lid van GS te blijven.

De VOORZITTER vraagt de sprekers of naar hun mening hun bijdrage voldoende is de discussie is meegenomen.

De heer WITTENBERG vindt het lastig te beoordelen wat de staten van zijn bijdrage hebben gehoord. Hij heeft echter niet gemerkt dat zij iets met de opmerkingen van de omwonenden hebben gedaan. De omwonenden zullen daarom nog wel eens acte de présence geven in de commissie en dan waarschijnlijk wel weer hetzelfde verhaal vertellen, namelijk dat de provincie zich met oogkleppen op in iets heeft gestort. Voor een vertegenwoordigend orgaan als de staten is dat vrij bedroevend. Hij vond de discussie een vrij magere vertoning.

Mevrouw JONKER vindt deze vergadering spannender dan commerciële televisie. Zij had wel gehoopt dat de milieueffecten van het vliegen aan de orde zouden komen.

TWEEDE TERMIJN

De heer VEENSTRA wil toch gezegd hebben dat de commissie zorgvuldig met de bijdragen van insprekers omgaat, maar wijst erop dat de commissie het niet met insprekers eens hoeft te zijn.

Spreker is blij dat zijn fractie verleden jaar de discussie over de luchthaven is gestart. De staten moeten dergelijke onderwerpen op de agenda durven zetten, ook al zijn er langjarige afspraken over gemaakt. Hem is gebleken dat meer fracties twijfels hebben bij het bedrijfsplan en bij hoe het na 2012/2013 verder moet. Voor het college is het helemaal nog niet zeker dat er na die datum geen verliesbijdrage meer hoeft te komen en die mening staat haaks op wat in 2004 is besproken.

De suggestie van de Baas om over een paar jaar een heel principiële discussie over de luchthaven te voeren, neemt hij graag over.

De heer SLUITER vindt de suggestie van de heer Baas buitengewoon praktisch.

De heer LANGENKAMP is het ook eens met het voorstel om het punt in 2008 nog eens principieel aan de orde te hebben.

Hij heeft nog geen antwoord gekregen op zijn vraag of de kosten van de luchtverkeersleiding binnenkort door de luchthaven zelf moeten worden opgebracht.

De heer LANTING is het op zich wel met het voorstel van de heer Baas eens, maar meent dat dan niet alleen de nadelen van de luchthaven aan de orde moeten komen.

De heer SWIERSTRA zegt dat geprobeerd wordt de posities van de verschillende verantwoordelijken goed in beeld te houden. De conclusie dat het college de deur openzet voor een bijdrage na 2012 is niet juist.

Er wordt al jaren over de luchtverkeersleiding gesproken, maar op dit moment is er nog geen enkele aanleiding om te veronderstellen dat de kosten daarvan ten laste van de dagelijkse exploitatie zullen komen.

De heer LANGENKAMP wijst op wat hierover in het Luchtverkeersgeleidingsplan uit 2005 staat.

De heer SWIERSTRA merkt op dat die passage niet betekent dat de lasten rechtstreeks voor rekening van de luchthaven komen.

De heer LANGENKAMP zegt dat het op termijn wel zal gebeuren.

De heer SWIERSTRA zegt dat dit nog helemaal niet zeker is. Ook ten tijde van de overdracht van de aandelen speelde die discussie al en toen is al op de verantwoordelijkheid van het Rijk gewezen. Het Rijk heeft toen aangegeven belang te hebben bij het bestaan van regionale luchthavens en dat daarom de luchtverkeersgeleiding van belang is en dat die ook gefinancierd moet blijven.

De heer LANGENKAMP zegt dat er toen vanuit werd gegaan dat het Rijk het bedrag van € 8,5 miljoen voor zijn rekening zou nemen. Maar in een recent rapport staat dat hierover onderhandeld zal worden.

De heer SWIERSTRA zegt dat het hem en ook de luchthaven niet bekend is dat op korte termijn rekening moet worden met een aanmerkelijke verhoging van het tekort vanwege de kosten voor de luchtverkeersgeleiding.

De heer LANGENKAMP vraagt de gedeputeerde na te gaan of die mogelijkheid wel bestaat.

De heer SWIERSTRA vindt dat op dit moment niet aan de orde.

De heer LANGENKAMP meent dat het rapport van de LVN niet op deze manier kan worden afgedaan. Het gaat wel om € 8,5 miljoen per jaar.

De heer SWIERSTRA wijst erop dat de discussie in de staten gaat over bedrijfsplannen en begrotingen.

De heer LANGENKAMP stelt vast dat hij het dan zelf zal moeten uitzoeken.

De VOORZITTER stelt vast dat de commissie dit agendapunt voldoende besproken acht.

(Mevrouw Nieuwenhuizen en de heer Bomhof verlaten de vergadering.)

14. Brief van 5 december 2006, kenmerk 2006014332 over Communicatieplan verkiezingen

De heer DOHLE heeft het communicatieplan waarin naar zijn mening best een paar heel leuke dingen staan, met belangstelling gelezen. Hij vreest alleen dat het allemaal niet heel veel effect zal hebben, want de overheid is er over het algemeen niet zo sterk in duidelijk te maken, waarom zij bepaalde dingen doet.

Om het stemgedrag te beïnvloeden is het nodig eerst iets aan kennis en houding te doen en dat is niet in een paar weken te regelen.

Overigens is de bijeenkomst van 11 december aan hem voorbijgegaan.

Het plan steunt sterk op de Stemwijzer, terwijl de kritiek daarover bij de laatste verkiezingen nogal negatief was. Peilingen kunnen verkiezingen behoorlijk storen en daarom is het goed daar terughoudend mee te zijn.

De verkiezingsavond moet in het provinciehuis worden gehouden.

Spreeker heeft er niet zoveel vertrouwen in dat de jeugd allerlei brochures leest; het blijft meestal bij de tekst op een bierviltje. McDonald's is dan wel weer een leuke locatie om aandacht te vragen voor de verkiezingen.

De internetsite moet vooral speels blijven en dus interactief worden, maar voor € 500,- kan niet veel worden gedaan.

Spreeker gaat ervan uit dat bij de kosten van de open dag ook de interne voorbereidingskosten zijn betrokken.

De heer HAAR zegt dat ook zijn fractie positief staat tegenover het communicatieplan. Met name het feit dat het plan in het bijzonder op jongeren is gericht en dat daarbij gebruik wordt gemaakt van de nieuwe media heeft zijn instemming. Maar het bedrag van € 500,- is dan erg laag, vooral in vergelijking met het bedrag van € 12.500,- voor de verkiezingsavond.

Instrumenten als de Stemwijzer geven dan misschien soms wel een vertekend beeld, maar de provincie moet haar invloed uitoefenen dat de informatie objectief is. De media doen de rest wel.

Het maakt D66 niet zo heel veel uit waar de verkiezingsavond wordt gehouden, in het provinciehuis of bij RTV Drenthe, het gaat erom op welke wijze het publiek het meest adequaat geïnformeerd kan worden: via de media of op de locatie waar het allemaal gebeurt.

De heer HOLMAN stemt in met het communicatieplan.

Met betrekking tot de locatie van de uitslagenavond deelt hij de mening van de heer Haar: het moet de locatie zijn waar het publiek goed kan vertoeven en waar de beste uitzending kan worden gemaakt. Op dit punt kan het CDA dan ook leven met het voorstel van het Presidium.

(De heer Rougoor verlaat de vergadering.)

De heer HUIZING zegt dat zijn fractie er sterk voor is dat de verkiezingsavond in het provinciehuis wordt georganiseerd, want dergelijke bijeenkomsten horen in het huis van de provincie plaats te vinden. Er moet bij dergelijke gelegenheden niet alleen op de kosten worden gelet, maar ook op de traditie.

Het voor het voetlicht brengen van politieke doelstellingen is de eerste verantwoordelijkheid van de politieke partijen en de politici en niet van de ambtenaren.

De heer LANGENKAMP kan in grote lijnen met het plan instemmen, maar net als de heer Dohle vindt hij € 500,- voor een site wel erg weinig.

Ook GroenLinks kiest voor het provinciehuis als locatie voor de verkiezingsavond, want het publiek kan dan meteen zien waar het allemaal gebeurt.

De heer WENDT zegt de bijeenkomst van 11 december ook te hebben gemist.

Hij is blij dat ditmaal geen show van een bekende televisiepersoonlijkheid naar Drenthe komt zoals vier jaar geleden toen ook daar geen publiek op af kwam.

De verkiezingsavond moet ook volgens de ChristenUnie in het provinciehuis worden gehouden. Bij het provinciehuis kan ook veel gemakkelijker geparkeerd worden dan bij het gebouw van RTV Drenthe.

De heer HARLEMAN zegt dat het gebouw van RTV Drenthe per fiets heel goed bereikbaar is.

De heer WENDT vindt dat voor bezoekers uit bijvoorbeeld Schoonebeek geen haalbare kaart.

De heer LOOMAN constateert brede steun voor het voorliggende plan, hetgeen hem na een eerdere bespreking van dit onderwerp in de commissie ook niet verbaast.

De opmerkingen over de website zullen bij de verdere uitwerking van het plan betrokken worden en als daar meer geld voor nodig is, zal getracht worden dat binnen de begroting te regelen.

Spreker constateert dat de meerderheid van de staten kiest voor het provinciehuis als locatie voor de verkiezingsavond. Het provinciehuis is ook een betere locatie, want RTV Drenthe kan geen vijfhonderd bezoekers ontvangen. Het maken van een uitzending vanuit het provinciehuis kost echter wel meer geld en er moet nog gesproken worden over wie dan de extra kosten voor de benodigde straalverbindingen betaalt. Hoe dit allemaal uitpakt, wordt duidelijk in de begrotingswijziging die nog zal worden opgesteld.

De VOORZITTER wenst het Presidium en de griffie bijzonder veel succes bij de uitvoering van dit Communicatieplan.

15. Sluiting

De VOORZITTER dankt alle aanwezigen voor hun inbreng en sluit om 17.24 uur de vergadering.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 24 januari 2007.

,voorzitter

,commissiegriffier

TOEZEGGING

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 13 december 2006 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 13 De heer SWIERSTRA zegt toe dat met betrekking tot de anti-discriminatiegelden een uitgebreider antwoord aan het verslag zal worden toegevoegd.

Lijst van toezeggingen Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie
(tot en met vergadering van 13 december 2006 bijgewerkt)

Nr	Datum toezegging	Korte termijn (binnen 3 maanden)	Afdoening	✓
1.	19-01-2005 SC BFE	De heer SCHAAP zegt toe dat op het moment dat het college er zicht op heeft hoe de projecten die in het kader van de wederopbouw in Azië worden aangepakt, de staten worden geïnformeerd.		✓
2.	06-04-2005 SC BFE	De heer SWIERSTRA zegt toe het schema van aftreden van de leden van de RvC van Essent aan de commissie toe te sturen.		
3.	25-05-2005 SC BFE	De heer SWIERSTRA zegt toe nadere informatie te verstrekken over de actualisatie van de vaarweg Meppel - de Punt.		
4.	19-10-2005 SC BFE	De heer SWIERSTRA deelt mee dat bij de schriftelijke beantwoording van de vragen ook zal worden meegedeeld welk deel van het ambtelijk apparaat nog deze collegeperiode kan worden gescreend.		
5.	19-10-2005 SC BFE	Mevrouw KLIP zegt toe dat de vraag over het programma zorg schriftelijk wordt beantwoord.	01-02-2006	
6.	19-04-2006 SC BFE	De heer SWIERSTRA zegt toe mevrouw Haarsma te zullen vragen of de projecten op het gebied van onderwijs en kennisinfrastructuur dit jaar ook werkelijk uitgevoerd worden.		
7.	19-04-2006 SC BFE	De heer SWIERSTRA zegt toe dat de staten, indien mogelijk, nog voor over de begrotingswijziging moet worden besloten, te horen krijgen waarom het college denkt dat het nu wel lukt alle projecten op het gebied van onderwijs en kennisinfrastructuur uit te voeren.		
8.	07-06-2006 SC BFE	De heer SWIERSTRA zegt toe dat de staten in het najaar een meer uitgewerkt voorstel zullen ontvangen met betrekking tot de overdracht van de N34.		✓
9.	13-12-2006 SC BFE	De heer SWIERSTRA zegt toe dat met betrekking tot de anti-discriminatiegelden een uitgebreider antwoord aan het verslag zal worden toegevoegd.		✓
10.	07-06-2006 SC BFE	De heer WEGGEMANS zegt toe dat bekeken zal worden of het geld van de provincie ook bij andere banken kan worden ondergebracht.		✓
11.	07-06-2006 SC BFE	De heer WEGGEMANS zegt toe dat de staten nog voor de begroting voorstellen krijgen voorgelegd met betrekking tot het probleem bij de VVV.		
12.	27-09-2006 SC BFE	Mevrouw KLIP zegt toe de staten over de aantallen bezwaren als gevolg van het nieuw functiewaarderings-systeem schriftelijk te zullen informeren.		

13.	27-09-2006 SC BFE	Mevrouw KLIP zegt toe na te zullen gaan of voor de toekomst andere vormen van financiering niet aantrekkelijker zijn.		
		Lange termijn		
1.	14-09-2005 SC BFE	De heer SCHAAP zegt dat de effecten van fase II van "Da's nou Drenthe!" in het najaar van 2006 worden meegedeeld.	01-10-2006	✓
2.	17-05-2006 PS	De heer WEGGEMANS zegt toe dat het college met voorstellen zal komen gericht op het MKB en de toeristische sector ten aanzien van de regelingen die nog in stand gehouden kunnen worden, en daarbij duidelijk zal maken wat hiervan de financiële consequenties zijn.		
3.	07-06-2006 SC BFE	De heer WEGGEMANS zegt toe dat voor het eind van het jaar een inventarisatie zal worden gegeven van de risico's in de deelnemingen.		
4.	07-06-2006 SC BFE	De heer WEGGEMANS zegt toe dat de staten komende herfst een voorstel voorgelegd krijgen met betrekking tot het al of niet opwaarderen van kanaal Erica-Ter Apel.		
5.	27-09-2006 SC BFE	Mevrouw KLIP zegt toe dat de staten via het Sociaal Jaarverslag op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen in het nieuwe beoordelingssysteem.		
6.	27-09-2006 SC BFE	Mevrouw KLIP zegt toe de staten op de hoogte te houden van de ontwikkelingen m.b.t. de revitalisering van het provinciehuis en is bereid ze te laten meekijken of alles wel goed gaat.		✓
7.	08-11-2006 SC BFE	Mevrouw KLIP zegt toe dat wanneer dit mogelijk is, een EPC wordt losgemaakt op het totaal aan investeringen.		
		Moties		
1.	PS 22 maart 2006 M1	PS dragen met betrekking tot de gedragscode Integriteit CdK, GS en PS het college op de afgesproken evaluatie, 2 jaar na vaststelling van de gedragscode, voor te bereiden en bij die voorbereiding nadrukkelijk na te gaan of de gedragscode integriteit aan kwaliteit en hanteerbaarheid kan winnen door begrippen als "integriteit" en "voorbeeldfunctie" nader uit te werken in termen van concreet en/of ontoelaatbaar gedrag.	Najaar 2006	

2.	14-06-2006 PS M6	<p>PS verzoeken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de bereidheid van de provincie om het projectbureau Marketing Drenthe financieel te ondersteunen tot maximaal het structureel in de begroting opgenomen bedrag van € 440.000,-; - voor een langjarige promotiecampagne voor de jaren 2007 tot en met 2010 een bedrag in de orde van grootte van € 1.000.000,- per jaar beschikbaar gesteld dient te worden. - het College van gedeputeerde staten vóór de vaststelling van de begroting 2007 met de commissie Bestuur, Financiën en Economie dient te overleggen over de wijze waarop draagvlak vanuit andere partijen voor de te voeren campagne kan worden verkregen onder meer blijkend uit (financiële) participatie alsmede over de hoogte van de bijdrage die aan het projectbureau Marketing Drenthe zal worden verleend. 		✓
3.	PS 4-10-2006 M1	<p>PS dragen het college op de niet adequate werkwijze van de belastingdienst inzake de opcenten motorrijtuigenbelasting en de daaruit voortvloeiende nadelige gevolgen voor de provincies aanhangig te maken bij respectievelijk de betreffende vaste kamercommissie van de Twee Kamer, de Staatssecretaris en de Minister van Financiën. Waarbij wordt verzocht zodanige stappen te ondernemen dat PS in de toekomst tijdig op de hoogte zijn van de juiste bedragen die met inning van de motorrijtuigenbelasting gemoeid zijn.</p>		✓
4.	PS 4-10-2006 M2	<p>PS dragen het college op de toezegging van het college van 15 maart 2006 conform de wens van de meerderheid van de commissie BFE uit te voeren en uiterlijk op 1 november 2006 de gevraagde analyse (voorstel drie uit de PvdA-notitie) aan PS te verstrekken, en ook de overige twee voorstellen uit de PvdA-notitie adequaat uit te voeren.</p>		✓